

A. Ο συγγραφέας αναφέρεται στη συμβολή του βιβλίου για τη διάσωση του πολιτισμού. Ο αναγνώστης ενός βιβλίου μπορεί να κάνει επιλογές για το ποια βιβλία θα διαβάσει. Αντίθετες απόψεις ή ιδέες που υποστηρίζονται σε αντικρουόμενα, όσον αφορά τις απόψεις, βιβλία προωθούν τον πραγματικό διάλογο. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις, κατά τις οποίες τα βιβλία καταδιώκονται από εξουσίες αυταρχικές, γιατί φοβούνται τη δύναμή τους. Πολλές φορές τα βιβλία αντιμετωπίζονται εχθρικά και από τα διαπλεκόμενα με την εξουσία ΜΜΕ. Σε περιόδους, όμως, κρίσης η μόνη ελπίδα για τον πολιτισμό παραμένει το βιβλίο, αφού είναι το μόνο όπλο στον αγώνα του ανθρώπου για τη διεύρυνση των πνευματικών του οριζόντων.

B1. Το βιβλίο είναι θησαυρός γνώσεων και απαραίτητο εφόδιο σε όλους τους τομείς της ζωής του ανθρώπου. Συμβάλλει στην όξυνση της ικανότητας του ατόμου να συνδιαλέγεται κριτικά με τον εαυτό του και με τους άλλους. Η μελέτη βιβλίων ποικίλου περιεχομένου ενισχύει τον πλουραλισμό απόψεων και την πολυφωνία. Αυτό αποφέρει τη συγκρότηση ισχυρής προσωπικότητας του ατόμου με κύριο χαρακτηριστικό την επικοινωνιακή σχέση με το βιβλίο και τους συναθρώπους του. Συνεπώς, το βιβλίο θεωρείται το κατάλληλο μέσο για τη διαμόρφωση διαλογικής συνείδησης και συλλογικής δράσης.

B2. α. Για την ενίσχυση των απόψεών του επικαλείται ως αυθεντία τον Βολταίρο. «Ο Βολταίρος είχε πει ...τα βιβλία». Ο συγγραφέας επικαλείται το συγκεκριμένο τρόπο πειθούς για να ενισχύσει τη θέση του ότι το βιβλίο κατείχε ήδη σημαντική θέση στην πνευματική πορεία του κόσμου.

β. Παραδείγματα μεταφορικής χρήσης του λόγου είναι τα εξής:

«σε γυμνάζουν στη διαδικασία του διαλόγου» (παρ. 1)

«σε καιρούς πολιτικά σκοτεινούς ή ισκιωμένους» (παρ. 2)

«τα μέσα μαζικής επικοινωνίας του στήνουν πολιορκία στενή» (παρ. 2)

«μαγική, ακατάλυτη, η ζώνη που περιβάλλει την αγνότητα του βιβλίου» (παρ. 2)

B3. α. αυτόφωτος

ανεξέλεγκτος, ασύδωτος

ανευθυνότητα

ανελεύθερη
δύναμη, εξουσία

β. προτέρημα

άποψη
εξουσία
προστατεύω
ηθικό, αυτοπεποίθηση

B4. α. «...γιατί εδώ την αυθεντία, όταν κι' όπου υπάρχει, με τρόπο πάντως ελέγξιμο, δεν την περιφρουρεί καμιά αστυνομική δύναμη»

Η σύνταξη είναι ενεργητική. Η παθητική είναι:

«...γιατί εδώ η αυθεντία, όταν κι' όπου υπάρχει, με τρόπο πάντως ελέγξιμο, δεν περιφρουρείται από καμία αστυνομική δύναμη».

β. «Η μάχη του ανθρώπου δεν θα χαθεί ενόσω θα υπάρχει καταφυγή του Λόγου, το βιβλίο».

Η σύνταξη είναι παθητική. Η ενεργητική είναι:

«Ο άνθρωπος δε θα χάσει τη μάχη, ενόσω θα υπάρχει καταφυγή του Λόγου, το βιβλίο».

Γ. Συχνά παρατηρείται πολλοί μαθητές να καταστρέφουν τα σχολικά τους βιβλία στα προαύλια των σχολείων κατά το τέλος του σχολικού έτους. Σε άρθρο που θα δημοσιευθεί στη σχολική σας εφημερίδα να αιτιολογήσετε το παραπάνω φαινόμενο και να αναφερθείτε στους τρόπους που θα συμβάλουν στην αρμονική συνύπαρξη του βιβλίου με τα ηλεκτρονικά μέσα πληροφόρησης και γνώσης (500-600 λέξεις).

Πρόλογος

Ορισμοί των εννοιών: Βιβλίο και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας.

Ιστορική αναδρομή της γραφής και αναφορά στον Ιωάννη Γουτεμβέργιο, που δημιούργησε το πρώτο βιβλίο με τη σημερινή του μορφή.

Γενική διαπίστωση ότι οι άνθρωποι σήμερα αδιαφορούν για το βιβλίο. Αναφορά στους μαθητές που, με τη λήξη της σχολικής χρονιάς, καταστρέφουν τα σχολικά τους βιβλία.

Το φαινόμενο αυτό προκαλεί έντονη ανησυχία και προβληματισμό. Γι' αυτό κρίνεται απαραίτητο να μελετηθούν διεξοδικότερα οι λόγοι που ωθούν τους μαθητές σε μια τέτοια συμπεριφορά, αλλά και να καταγραφούν τρόποι με τους οποίους θα επιτευχθεί η αρμονική συνύπαρξη του βιβλίου με τα ηλεκτρονικά μέσα πληροφορικής και γνώσης.

Κύριο Θέμα

[1] Αίτια του φαινομένου της καταστροφής των βιβλίων

Η σημερινή ελληνική εκπαίδευση και το εκπαιδευτικό μας σύστημα δεν λειτουργεί ευνοϊκά για την προώθηση και την αξιοποίηση του βιβλίου γενικά, γιατί:

- Ωθεί τον μαθητή στη στείρα γνώση και στην αποστήθιση
- Δίνει προτεραιότητα στην χρησιμοθηρική εκπαίδευση
- Ενισχύει και επιβραβεύει τον τη βαθμοθηρία
- Η διδασκαλία λογοτεχνικών κειμένων είναι αναχρονιστική
- Περιορίζει τις διαφορετικές απόψεις στη γραφή της έκθεσης επιμένοντας σε ένα τυποποιημένο τρόπο σκέψης
- Η βαθμολόγηση γίνεται μόνον από συγκεκριμένα βιβλία του κράτους
- Αυτά τα βιβλία είναι είτε κακογραμμένα είτε πεπαλαιωμένα
- Η ανεπάρκεια των σχολικών βιβλίων οδηγεί στην ανάγκη αγοράς εξωσχολικών βοηθημάτων, που και αυτά είναι τυποποιημένα και προσαρμοσμένα στο πνεύμα των σχολικών.

Στην αδιαφορία των νέων για το βιβλίο συντελούν ακόμα:

- Το πνεύμα του υλικού ευδαιμονισμού που διακατέχει τη σύγχρονη κοινωνία, η οποία προτάσσει τις υλικές ανάγκες έναντι των πνευματικών
- Οι έντονοι ρυθμοί ζωής και η έλλειψη ελεύθερου χρόνου συντελούν ώστε να προτιμάται η τηλεόραση ή τα άλλα εικονικά μέσα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, που είναι ξεκούραστα
- Η τάση των νέων για εύκολη και ευκαιριακή ψυχαγωγία (καφετέριες, ηλεκτρονικά παιχνίδια, κ.ά.).

[2] Πώς θα υπάρξει αρμονική συνύπαρξη βιβλίου και ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης

- Το βιβλίο μπορεί να γίνει «ηλεκτρονικό» και ως εκ τούτου να πουληθεί πιο εύκολα, πιο φθηνά και να προσαρμοστεί στις συνήθειες των νέων, που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικούς τρόπους πρόσβασης στη γνώση.
- Αν μείνει σε έντυπη μορφή, για να γίνει γνωστό μπορεί να διαφημιστεί μέσα από τα ηλεκτρονικά μέσα πληροφόρησης.
- Η ψηφιοποίηση των χειρογράφων και των σπάνιων βιβλίων δίνει τη δυνατότητα στον καθένα από το σπίτι του να έχει πρόσβαση σ' αυτά, πράγμα που ήταν πολύ δύσκολο στο παρελθόν.
- Τα ηλεκτρονικά μέσα βοηθούν στη σχολική διδασκαλία. Τα έντυπα βιβλία του σχολείου προωθούνται με πολλές φορές καλύτερα με χρήση ηλεκτρονικών μέσων.

Σε κάθε περίπτωση το έντυπο βιβλίο δεν αντιδικεί με τα ηλεκτρονικά μέσα. Όπως λέει και η λέξη, είναι μέσα για να προωθηθούν οι ιδέες και οι απόψεις που καταγράφονται στα βιβλία. Μπορούν να συνυπάρξουν προς όφελος των αναγνωστών και να βοηθήσουν και τα δύο στη διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων των ανθρώπων.

Επίλογος

Συνόψιση ή συμπέρασμα.

Τα βιβλία και τα ηλεκτρονικά μέσα πληροφόρησης αποσκοπούν στο ίδιο, στην πληροφόρηση, την διεύρυνση των γνώσεων, στην ολοκλήρωση και την καλλιέργεια του ανθρώπου.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Αφού είναι άρθρο, χρειάζεται τίτλο.

Ένας τίτλος θα μπορούσε να είναι:

«Βιβλίο και διαδίκτυο θεμέλιο της σύγχρονης εκπαίδευσης».

Άλλος τίτλος θα μπορούσε να είναι:

«Η αναγκαιότητα της αρμονικής συνύπαρξης βιβλίου και διαδικτύου».